І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 151. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го СЕРПНЯ 1957 . П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 8, 1957 No. 151 VOL. LXIV.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ СЕНАТСЬКИХ ПОПРАВОК В ЗАКОНОПРОЄКТІ ПРО ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА

В СЕНАТІ І В ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ІДУТЬ РОЗМОВИ В СПРАВІ УЗГІДНЕННЯ СЕНАТСЬКОЇ І ПАЛАТНОЇ РЕДАКЦІЇ ЗАКОНОПРОЄКТУ

Вашингтон. — Провідники республіканської партії в Конгресі відбули у вівторок 6-го серпня двогодинну конференцію з през. Айзенгавером присвячену справі законопроєкту про громадянські права. Після відбуття тієї конференції республіканськ и й провідник Палати Репрезентантів конгресмен Джозеф В. Мартин, мол. заявив, що Президент ніяким чином не погодиться на законопроєкт у його теперішньому вигляді, значить з поправками Сенату про суди присяжних й із скресленням із запропонованого урядом проєкту того місця, де говориться про можливість судових наказів у справі заснування спільних шкіл для білих і кольорових дітей. Інші учасники конференції з Президентом заявили, що все ще існує можливість узгіднення цього законопроєкту з інтенціями уряду, як теж із сформулюванням деяких постанов цього законопроєкту, прийнятим Палатою Репрезентантів. У зв'язку з цим між республіканськими і демократичними сенаторами відбуваються приватні розмови над знайденням компромісу в цій справі і над зредагуванням законопроєкту в такому напрямку, щоб він міг бути прийнятний для Президента і уряду і щоб він міг здобути більшість голосів у цілому Конгресі. Після оконечних дебат над цим законопроєктом, що відбудуться в Сенаті в четвер цього тижня, і проведеного над ним фінального голосування сенатський текст законопроєкту мусів би бути узгіднений із текстом прийнятим Палатою Репрезентантів чи то на пленарній її сесії чи на спільній конференції представників Сенату і Палати Репрезентантів. Якщо б до такого узгіднення не дійшло, то прийняття законопроєкту про громадянські права відбулося б аж на черговій сесії Конгресу.

Сенат із поспіхом викінчує праці

Вашингтон. — Недавно провідники сенатських бльоків „за" і „проти" урядового законопроєкту про охорону громадянських прав заявили, що будуть працювати навіть і до половини вересня, щоб тільки ухвалити або відкинути цей законопроєкт. Коли вдалось в сенаті ухвалити поправки до урядового проєкту, сенатори почали думати, щоб якнайскорше закінчити працю та піти на вакації. Сенатор Вільям Ф. Новлєнд, заявив, що Сенат зможе піти на відпочинок вже 24-го серпня. Сенат перервав дебати над громадянськими правами і затвердив 216 законопроєктів та 448 номінацій, які потребували сенатського схвалення. Та Сенат витратив багато часу на дебати над законопроєктом про охорону громадянських прав і перед ним ще такі важливі рішення, як більйонові частини бюджету про допомогу закордонові, видатки на Комісію Атомової Енергії, на побудову електрівні на Ніягарі та інш. Ті всі законопроєкти мусить Сенат ухвалити ще на цій сесії, а інші він відкладе до найближчого року.

МекЕлрой має бути наступником Вилсона

Вашингтон. — 52-річний президент фабрики мила „Проктер енд Гембел" із Сінсінаті, Огайо, Ніл Г. МекЕлрой має бути наіменований на секретаря оборони і зайняти становище Чарлза Е. Вилсона, який вже давніше заявляв, що хоче зрезигнувати. З Вашингтону повідомляють, що Президент предложить цю номінацію до затвердження вже 7-го серпня Сенатові. Є надія, що не буде жадних труднощів з її затвердженні. 6-го серпня кандидат на секретаря оборони перебув в столиці і конферував впродовж 15-ох мінут із Айзенгавером, а решту дня працював в Пентагоні, де конферував із Вилсоном та іншими високими урядовцями з департаменту оборони. Йому приміщено на бюро кімнату, яка є побіч бура Вилсона. Преса пише, що новий секретар оборони якнайкраще надається на це становище. Він молодий, повний енергії, інтелігентний та здібний і визначний промисловець. Вилсон викінчує свою ощадностеву' політику в своєму департаменті і наказав не приймати більше цивільних осіб до праці при оборонних силах в ЗДА і закордоном. Гадають, що Вилсонові вдасться впродовж найближчих трьох тижнів закінчити свою ощадностеву програму, в якій він думає заощадити коло 2,000,000,000 долярів. Вилсон заявив, що на цивільних урядовців і працівників видають зброїні сили великі суми, бо тих всіх працівників є 1,160, 914. Фльота, летунство і армія мусять зменшити те число цивілістів. Армія має 429,216; фльота — 389,717; летунство — 340,326, а департамент оборони — 1,655 цивільних працівників.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** видає на вакації після того, як Палата Репрезентантів закінчить свою працю. Гадають, що це буде за два - три тижні. Сенат зайнятий законопроєктом про охорону громадянських прав.

● **Віце - президент Ричард М. Ніксон** вітав у Вашингтоні 190 кадетів-летунів, які прибули з 22-ох країн на запрошення організації нагляду над цивільним летунством.

● **Палата Репрезентантів** ухвалила законопроєкт, згідно з яким департамент оборони не приймати́ме до військової служби тих юнаків, які хоч є фізично здорові, але не мають належних інтелігенції, щоб могли бути вояками в атомовій добі. Цей законопроєкт має ще затвердити Сенат.

● **80-річний славний челіст Пабльо Казальс** одружився з своєю 20-річною ученицею Мартою Монтанез. Шлюб відбувся в Сан Хуані, Порто Ріка. Після шлюбу „молодята" вїхали до Франції, де Казальс має підготовлятись до свого фестивалю.

● **У зоопарку** в Філадельфії, Па., відзначено 31-ші народини перебуваючого в неволі горили „Бамбу". 400-фунтова мавпа навіть не знала про це відзначення, хоч управа зоопарку дала їй додаткову порцію овочів і почастувала „народиновим тортом". Ця горила прибула до ЗДА 5-го серпня 1927 року.

● **Віце - президент Ричард М. Ніксон** плянує по закінченні праці в Сенаті, вийхати на дотижневі вакації до Каліфорнії. Тиждень проведе він у північній частині того стейту, а тиждень в південній. Ніксон не захотів відповісти журналістам на запитання, чи буде він в тому часі займатися політикою. Ніксон і сенатор Новленд — можливі кандидати на президента у виборах 1960-го року.

● **Палата Репрезентантів** ухвалила зменшити податки з кабаретах і нічних клюбах із 20 відсотків до 10-ти, але немає відомо, щоб Сенат затвердив цей „законопроєкт ще в цьому році, бо він зайнятий законопроєктом про оборону громадянських прав.

ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА ПЕРЕД ОПЕРАЦІЄЮ

Президент Айзенгавер із своєю дружиною після її повороту з відвідин її матері в Денвері. Фото зроблене на кілька днів перед відбуттям операції пані Айзенгавер.

Пані Айзенгавер перебула операцію і почувається добре

Вашингтон. — Пані Айзенгавер перебула двогодинну операцію в дні 6-го серпня в військовому шпиталі „Волтера Ріда". Секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті відмовився назвати рід недуги першої леді, тільки подав пресі таке повідомлення: — „Пані Айзенгавер від'їхала до шпиталю 5-го серпня. 6-го серпня перед полуднем вона перебула операцію, якої доконав полковник д-р Гумберт Л. Рівa. Операція була успішна. пацієнтка почувається добре". Випитуваний про подробиці операції, Гагерті пояснив, що полковник Ріва є гінекологом, і сказав, що ця операція була вже давніше запланована і не відбувалася в наглій потребі. Секретар Білого Дому твердив, що операція не виявила „нічого злоякісного" в організмі пацієнтки. Вістку про недугу пані Айзенгавер подано пресі аж після доконаної операції. Операція тривала від 8 до 10:15 перед полуднем, а президент відбував конференцію з республіканськими конгресовими провідниками, яка почалася в 8:30 перед полуднем і тривала більш як дві години. В шпиталі ще перед операцією відвідували пані Айзенгавер її син майор Джан і невістка Барбара. Пацієнтка була в червні в шпиталі „Волтера Ріда" для загальної перевірки здоров'я, і тоді стверджено, що стан її здоров'я був добрий, і ті лікарські оглядини не мали жадного зв'язку з її недугою ще, на яку вона хворіла ще в дитинстві. Попередній тиждень пані Айзенгавер перебула в Денвері, Колорадо, де відкрито парк її імени. З нею їздив особистий лікар Президента д-р Говард Мек Снайдер, але він звичайно їздить із першою леді під час її подорожей. В суботу 3-го серпня вона була вже в Вашингтоні і приймала постей обідом з приводу 35-их народин свого сина Джана. Президент відвідав свою дружину в шпиталі після операції. З Білого Дому повідомляють, що плян вакацій зовсім не є змінений внаслідок операції дружини Президента, який разом із першою леді плянує виїхати на відпочинок до Ньюпорту, Ровд Айленд, як тільки Конгрес закінчить свою працю.

Стівенсон критикує уряд за найменування Глока

Ню Йорк. — Колишній дворазовий кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон, який повернувся з довшої поїздки по Европі і Африці, критикував президента Айзенгавера за те, що найменував на амбасадора ЗДА до Цейльону Мексвелла Г. Глока. Стівенсон сказав, що ця номінація є доказом на те, що однопартійна закордонна політика урядової партії є шкідлива для цієї країни, бо уряд хоче винагороджувати своїх прихильників при доповнені різних наіменувань, які зменшують престиж ЗДА закордоном та ставлять в прикре становище наших закордонних секретар Доллес обороняв цю номінацію, кажучи, що кожній має право давати на виборчу кампанію своєї партії. (Глок дав в 1956 році 21,500 долярів на партійний республіканський фонд, а в 1952 р. — 10,000 долярів). Стівенсон критикував становище уряду в справі законопроєкту про оборону громадянських прав кажучи, що ухвалений демократичною сенатською більшістю законопроєкт є кращий від жадного закону в справі оборони громадянських прав. (В урядових колах говорять про право „вета" проти ухваленого в Сенаті законопроєкту).

Гарриман хвалить громадянську поставу чужомовної американської преси

Ню Йорк. — Нюйоркський губернатор А. Гарриман на пресовій конференції в Ню Йорку похвально висловився про працю чужомовної американської преси. Губернатор говорив про значення нововхваленого закону в цьому стейті, який регулює продаж товарів на рати. Гарриман сказав: „Ті з наших громадян, які говорять тільки чужою мовою або які знають англійську мову недокладно, є дуже часто виставлені на різні надуживання при купуванні товарів на рати. Я зокрема високо оцінюю публічну службу, яку виконують часописи, що появляються чужими мовами, бо вони інформують тисячі своїх читачів про їхні права, які дає новоухвалений стейтовий закон". Ню Йорк є першим стейтом в цій країні, який ухвалив закон про охорону тих покупців, що купують товари на кредит. Всякі зажалення в цій справі треба слати до Banking Department, 270 Brodway, New York City, N. Y., або до його відділів в цілому стейті.

Аверелл Гарриман

Прем'єр Франції погрожує димісією

Париж. — Французький прем'єр Моріс Бурже-Монорі заявив свою повну солідарність з пляном скорочення французького бюджету на 600 більйонів франків (1,714,-000,000 дол.), що його предложив міністер фінансів Гейлярд, і загрозив димісією цілого уряду на випадок, коли б парламент не прийняв тієї пропозиції. Переговори між міністром фінансів та окремими ресортами державного апарату довели вже настільки до успіху, що прийшло до згоди в справі зменшення бюджету майже на квоту 590 більйонів франків і тільки вигляди на зменшення видатків на яких 10 більйонів франків (28,000,000 долярів) залишилось ще не узгіднені. Президент Франції Рене Коті вернувся з літніх ферій, що їх переводить в Альпах, щоб головувати на повній ранді міністрів у цій справі. Найбільший клопіт у тому, що міністер фінансів не має довір'я до власних колегів, чи вони, погодившись на скорочення бюджетів своїх міністерств на дані квоти, водночас не робитимуть дальшепоза-бюджетових видатків, які вею редукцію бюджету зроблять ілюзоричною і тільки паперовою. Тому спір іде про ефективну контролю над державними видатками. Тим часом вартість франка знову впала на біржі. Говориться про нову офіційну девальюацію франка. Представники робітництва погрожують новим великим страйком з уваги на зріст коштів утримання та відмову уряду від дальшої підвишки платень у зв'язку з інфляцією. Почались наради над устійненням твердого цінника на предмети першої потреби.

Індія забороняє страйки в закладах громадської потреби

Ню Делі. — Уряд Джавагарляла Неру зголосив в індійському парляменті законопроєкт, який забороняє страйки в цілому ряді так званих закладів публічної потреби, до яких уряд вражував не тільки шпиталі, електрівні, водопроводи, залізниці й різні відділи міської господарки, але й цілий ряд фабрик та інших промислових заведень. Тому, що Конгресова партія прем'єра Неру розпоряджає абсолютною більшістю, то цей закон напевне буде ухвалений, що — як зауважують закордонні кореспонденти — дасть ще один доказ, що соціаліст і демократ, ставши у кермі держави, може поводитись у різкій суперечності з такими основними принципами соціялістичного і взагалі демократичного руху, як право робітників користуватись страйком для осягнення поправи своєї праці і винагороди. Коло 400,000 робітників і службовиків пошти й телеграфів, цивільного летунства, митних урядів і ін., погрожують страйком. Неру боронить конечности боротися зі страйковим рухом відповідним законом тому, що — мовляв — такий страйковий рух загрожує невдачею всього п'ятирічного господарського пляну Індії, від успіху якого залежить не тільки добробут країни, але й виконання грошових зобов'язань Індії перед закордоном. У зв'язку з цим законопроєктом перед індійським парляментом в Ню Делі відбулася в мин. понеділок бурхлива демонстрація кількох тисяч робітників. Транспаренти демонстрантів домагались м. ін. „Геть з диктатурою Неру!", „Змінити поганий уряд" і т. п.

Німецькі комуністи приготовляють Хрущову маніфестаційне прийняття

Берлін. — Німецькі комуністи гарячково приготовляються до урочистого прийняття Хрущова і його прибічників, які прийдуть з офіційною візитою до Східного Берліну на другу половину цього тижня. Східню частину Берліну, що є столицею Східної Німеччини, прибрано вже масою червоних портретів грубого Хрущова: кожний власник дому на головних вулицях мусить прибити таку „примху" для себе декорацію. Німецькі комуністи здають собі справу з практичного значення для них таких відвідин: адже виключно з волі Хрущова й компанії залежить взагалі політична екзистенція німецьких комуністів, як правителів над 17 мільйонами німецького народу у Східній Німеччині. Весь німецький нарід обвинувачує большевиків у тому, що Німеччина поділена. Німецькі комуністи сподіваються від візити Хрущова, що вдасться переконати німців, що не Хрущов, а Аденауер головний винуватець, що все ще Німеччина не з'єдинена. Німецькі комуністи хочуть дістати від Хрущова видатку підтримку для їхньої пропозиції, яку західньо-німецький уряд, очевидно, відразу відкинув був, щоб між Західньою і Східньою Німеччиною створити „конфедерацію": збереження обох держав із їхніми устроями і урядами та сполучення верхівок і якихсь спільних комісій. Західня Німеччина не могла признати самого принципу рівности між тими двома правно-політичними творами, ані легалізувати німецьких комуністів, як репрезентантів 17-ох мільйонів німців. Хрущов має виголошувати пропагандивні промови, які послабили б шанси Аденауера у виборах 15 вересня. Крім цього, під час цієї візити мають відбутись наради над господарською допомогою від Совєтів Східній Німеччині і головуватиме на цих нарадах Анастас Мікоян.

Булганін хворий дійсно, або дипльоматично

Берлін. — Совєтська амбасада у Берліні пояснила спершу, що совєтський прем'єр Ніколай Булганін, який мав прибути до Східної Німеччини разом із Хрущовим, не прибуде тому, що „хворий". Однак зараз після того появився другий комунікат, що Булганін не є хворий, а просто не прибуде, бо головною темою нарад будуть господарські справи, для яких — замість нього — прибуде Мікоян. Для заперечення вісток, які появились у західній пресі про близький присмерк службової кар'єри Булганіна, в совєтській пресі появилася вістка, що Булганін „урядує, як звичайно" та що у своєму характері прем'єра прийняв делегацію японського Т-ва, що займається спеціяльно справою пропаганди проти атомових вибухів, і більше двох годин розмовляв із членами тієї делегації на тему атомових і водневих експериментальних вибухів. І західних часописах появилась вістка, що місце Булганіна як совєтського прем'єра має зайняти Мікоян, а Булганін став би головою Верховного Совєта на місце Ворошилова, що пішов би „на пенсію".

● **В Японії** почнеться 28-го цього місяця розправа перед японським судом проти американського вояка Вільяма Жірарда, який застрелив японку, що збирала порожні гільзи від набоїв. Ця справа наробила великого шуму в усьому світі, викликавши спір, хто має судити Жірарда: американський чи японський суд. Загально вважають, що хоч формально Жірард програв, бо відповідатиме перед японським судом, фактично він виграв, бо американські військовий суд вине би напевне худи гострішний вирок. Його японський оборонець - адвокат оглядав із ним місце того нещасливого випадку.

ДОЛЛЕС ПОКЛАДАЄ ВЕЛИКІ НАДІЇ НА КОНТРОЛЮ РОЗЗБРОЄННЯ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС ПІДКРЕСЛИВ ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ АЛЬЯНТСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ НА КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЗБРОЄННЯ В ЛОНДОНІ

Вашингтон. — Справа Лондонської конференції розброєння і західної пропозиції щодо міжнародної системи контролі — зайняла найбільше місця на останній пресовій конференції державного секретаря Доллеса, яка відбулась у вівторок 6-го серпня ц. р. Доллес назвав цю пропозицію „може найвиднішою в ділянці заходів про мир, яку зроблено в новітній історії, а може взагалі будьколи". Він звернув увагу, що роззброєння неможливе в атмосфері страху і недовір'я. Запропонована інспекція з повітря і на суходолі виключить загрозу несподіваної атаки агресора, тому заведе атмосферу безпеки, в якій автоматично держави прийдуть до переконання, що їм непотрібні великі склади зброї. І тоді роззброєння прийде навіть і без окремого договору. Доллес висловив переконання, що коли б прийшло до згоди з СССР про таку систему контрольної інспекції, то Сенат ратифікує відповідний договір, не вважаючи на те, що контролі підлягала б вся територія ЗДА.

Одночасно з Лондону повідомлено, що совєтський віцеміністер закордонних справ, Валерiян Зорін, головний делегат СССР на конференції розброєння в Лондоні, поставив на 144-у з черги засіданні тієї конференції у вівторок 6-го серпня ц. р. цілу низку запитів щодо зголошеної в п'ятницю минулого тижня всіми західними державами пропозиції про встановлення летунської і наземної міжнародної контрольної інспекції зброєння. Найважливіший з отих запитів большевицького репрезентанта було „здивування", чому Захід не включив в свою пропозицію контролі над усіми заморськими базами З'єдинених Держав. Американський головний делегат Геролд Стасcен, який є речником всього Заходу, відповів, що попереднє — західня пропозиція включає цілу низку американських баз, які існують в різних державах, що підлягатимуть інспекції (Англія, Гренляндія, Німеччина, Еспанія і ін.) а — по-друге — західня пропозиція не включила під контрольну систему також совєтських баз, існуючих в Азії поза СССР. Цією своєю відповіддю Стассен — коментують часописи — вказав виразно на користування большевиками всією територією комуністичного Китаю, як своєю військовою базою, при чому комуністичний Китай виключено з запропонованої міжнародної інспекції. Стассен пригадав теж, що в попередніх совєтських пропозиціях теж не згадувалось наприм. Японії, де ЗДА мають свою морсько-летунську базу.

З інших закордонних політичних справ, заторкнених на пресовій конференції в минулий вівторок у Вашингтоні Доллес боронив призначення Глока амбасадором в Цейльоні, заявивши, що призначування поважних квот на партійні цілі не дискваліфікує нікого, як кандидата на дипломатичні становища. Доллес поменшував значення англійсько-арабських турбот в султанаті Мускату й Оману, пригадавши, що в тому обширі раз-у-раз бувають подібні бунти та що за президента Вилсона також прийшов був апель до Америки від тамошніх арабів, — през. Вилсон мабуть ніколи його і не бачив. — Доллес заявив, що можна було сподіватися нової зустрічі між Тітом і Хрущовим, але нема познак, щоб багато дечого змінилось в совєтсько-югославських взаєминах. — Він потвердив запит журналістів, що на тиждень перед Генеральною Асамблеєю, яка збереться 17 вересня ц. р., буде скликана надзвичайна сесія для справи Мадярщини. Він потвердив теж, що в розмовах з французьким міністром закордонних справ Піно у Лондоні вони говорили також про справу Альжиру. Наприкінці своєї пресової конференції державний секретар висловив солідарність з амбасадором Смитом в Кубинській республіці який висловив був обурення з приводу брутальної поведінки місцевої поліції супроти демонстрантів. На самому початку своєї конференції Доллес висловив глибокий жаль з приводу смерти сенатора Волтера Джорджа і славив його, як державного мужа та власного приятеля.

Альжирські повстанці відкидають комунізм

Туніс. — Альжирський національний уряд, який активно бореться за державну самостійність Альжиру, не має заміру схилюватись до комунізму, але не відкидає помочі з будьякої сторони у своїй боротьбі — заявив 4-членний т. зв. Комітет для координації і виконання, як начальний орган підпільно - революційного Фронту Національного Визволення, що веде вже близько трирічну війну проти Франції. У широкій декларації цієї революційної організації її керівники твердять з великим оптимізмом, що вони вже тепер не мають найменших турбот з модерним озброєнням партизанських відділів і що вони перемагають французів в одвертих боях. Всупереч французьким офіційним повідомленням, вони передбачують „напевне", що З'єднені Держави на найближчій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй підтримають Альжир. Заява щодо відкинення комунізму прийшла у зв'язку з недавньою перестерогою, яку зробив президент Тунісії Габіб Бургуіба, що — мовляв — продовження війни в Альжирі діє у користь комунізму, в обіймах якого знайдеться повстанський рух.

У СВІТІ

● **У Парижі** нюйоркський комішенер (директор) поліції, Стівен Кеннеді, дві години студіював сигнали автомобільного руху, захоплюючись способом керування тими сигналами з одного пункту в центральній поліційній станиці. Він бачив також велике зацікавлення системою паркування авт в центрі Парижу. Автомобільний рух на вулицях французької столиці подібний до того, який буває в центрі Ню Йорку в так званих „раш аврс" — годинах, коли починається і кінчається праця по бюрах і фабриках.

● **Американське летунство** в Німеччині скасувало постійні регулярні транспортних літаків і на їх місце введено принагідні лише в міру потреби. На цій реформі сильно потерпіли американські вояки: ввійшло в звичай, що вони користали з військових транспортових літаків для подорожування у вільний від служби час по всій Европі, як тільки в літаку були вільні місця. Минулого року 65,000 американських вояків у Німеччині скористали з таких даровиx подорожей.

● **У Лондоні** в минулий четвер даремно ждали на конференції роззброєння французького міністра закорд. справ Христіяна Піно, З Парижу він прилетів своєчасно, але авто, що везло його на конференцію, так безнадійно застрягло у вуличному русі, що Піно зрікся участи в засіданні конференції роззброєння, куди після засідання прибув американський державний секретар Доллес на побачення з ним за спільним обідом.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ІДЕАЛИ У ПРАКТИЦІ

Впродовж останніх кількох тижнів дві найвищі державно правні установи в З'єдинених Державах прийняли в найосновніших справах цієї країни і її мешканців постанови, які викликали дуже поважні критичні голоси збоку найвищих державних чинників. 17 червня ц. р. Найвищий Суд прийняв постанову в так званій справі Воткінса, виступивши засадничо в обороні прав одиниці, гарантованих їй американською Конституцією. Мавши найповнішу рацію в ділянці теорії й записавшись світлими літерами в історії Америки, як безкомпромісовий оборонець найширшої громадянської свободи індивідуума, водночас практично Найвищий Суд не тільки звільнив тією своєю постановою одного засудженого комуніста і наказав перевести новий суд над кількома іншими комуністами, але й ускладнив та утруднив дальшу боротьбу з комуністичними підривниками в Америці.

І ось найбільші авторитети з ділянки права забрали в цій справі голос. Можна було почути серед них сумнів: найширша громадянська свобода — прегарна річ, але щось не в порядку з законодавством, коли приловлений на гарячому вчинку шпигун, який вручає чужинецькому аґентові таємні державні документи, не може бути суджений і покараний, бо охороняє його конституційна свобода (клясичний випадок із шпигункою Джудіт Коплон, яку звільнено в грудні 1950 року тому, що поліція викрила її на підставі нелеґально-підслуханої телефонічної розмови!). При всьому принципіялізмі правники-фахівці погоджуються, що чудова американська Конституція, ухвалена 170 років тому, мусить в змінених нинішніх обставинах бути доповнена такими виконавчими законами, які облегшили б боротьбу з тими, що є найбільшими ворогами всіх світлих ідеалів цієї Конституції.

У тісному зв'язку з цією справою стоїть незакінчена ще в американських законодатних палатах боротьба за закон про громадянські права. І ось Сенат, найвища американська законодатна установа, прийняв минулої п'ятниці, 9 липня ц. р., 51 голосом проти 42 поправку, яка в практичному виконанні надзвичайно послаблює шанси успішної боротьби проти порушування громадянських прав негрів у південних стейтах. Уряд мав на увазі, щоб федеральні суди могли своїми швидкими присудами брати в оборону негрів, яким різними штучками перешкоджається брати активну участь в голосуванні. Згадана поправка обмежила компетенції федеральних суддів і передала більшість таких справ під розгляд судів присяжних, які складаючись із білих громадян, не ґарантують неграм об'єктивної справедливости. Крім того, позбавлено суддів права негайно встрявати у порушування права негрів на спільні з білими школи. Віце-президент Ніксон негайно після переведення голосування назвав той день „одним із найсумніших днів в історії Сенату, бо це було голосування проти права голосу". Президент Айзенгавер висловив своє „велике розчарування".

В найближчих днях вирішиться одна з таких можливостей: спільна комісія Сенату й Палати репрезентантів може узгіднити розбіжності, що є дуже поважні, бо Палата репрезентантів прийняла цей закон 18 червня ц. р. 286 голосами проти 126 в урядовому тексті; ця комісія може не дійти до порозуміння, і тоді цей законопроєкт буде відкладений до січня, коли знову збереться Конґрес; Палата репрезентантів може прийняти закон у тексті, що його прийняв Сенат, або відкинути його; якщоб вона прийняла його, тоді Президент може заклáсти своє „вето" або затвердити своїм підписом закон, що таки в деякій мірі поправив теперішню ситуацію в ділянці громадянських прав негрів на Півдні, хоч стоїть далеко позаду замірів теперішнього уряду.

Лідери Демократичної партії, які перевели згадану вгорі засадничу поправку, скориставшись також голосами 12-х республіканських сенаторів, твердять, що закон „успішний і розумний", і вони вдоволені, що ця справа, яка завжди викликала всередині партії поважні спори, несподівано привернула партійну єдність. Республіканці ж вказують на принциповість своїх позицій щодо громадянських прав і сподіваються скапіталізувати ту свою поставу в найближчих виборах, приєднавши собі голоси негрів. Але понад усі ці міркування стоїть справа ширша: і члени Найвищого Суду, незалежного від законодатної та виконної влади в державі, і законодатні установи дбають про те, щоб устійнені Конституцією принципи охопити відповідними законами та пояснювати відповідними юридичними постановами. Найвищий Суд робить це безкомпромісово. Конґрес шукає компромісів. Але одні й другі дивляться на Конституцію, як на річ живу, дійсну, як на підставу життя 170-х мільйонів людей. І в цьому основна різниця між ЗДА і СССР, де „найдемократичніша в світі" конституція — це клаптик безвартісного паперу і глум над поняттям права та над свободою людини.

ЧОРТ ІЗ ЗАМКОВОЇ ГОРИ

У київській „Радянській Україні" в червні місяці появилась майже на цілу сторінку стаття якогось Мирослава Федчишина з Луцька під назвою „Розплата за зраду". З-поміж „шпигунських" сенсаційних статтей, останнім часом вміщуваних у совєтській пресі, вирізняється вона своїм головним персонажем. Бо це — не ДіПі, завербований американською розвідкою в скитальському таборі у Західній Німеччині, як то звичайно розписують совєтські писаки в подібного роду статтях, а таки совєтський громадянин. Володимир Лисенко, втік через кордон на Захід і вже потім вернувся до СССР як „шпигун і диверсант". Досі в совєтській пресі про такі казуси не згадувано.

Початок одисеї цього „американського шпигуна" дуже заплутаний. Студентка Мінського педагогічного інституту, Марія Зарецька, — як пише автор статті Федчишин, — по кількох роках розлуки, несподівано зустріла в Мінську біля свого дому колишнього приятеля Володю Лисенка, брата своєї подруги з Кіровограду. Радісно привітавшись, Володимир сказав дівчині, що адресу її дістав від сестри, і приїхав зі Львова, щоб договоритись з нею про... втечу на Захід, — туди, де „культура і всього доволі". Дівчина від такої пропозиції буцімто рішуче відмовилась, і, обурена в своїх совєтсько-патріотичних почуваннях, не попрощавшись з хлопцем, пішла додому. Через два дні вона одержала короткого листа, в якому Володимир писав, що не змінив свого рішення виїхати „в інші краї", а що вона, Марія, не гідна називатись його приятелькою, бо не справдила його надій.

Негайно після того Марія Зарецька звернулась до Комітету державної безпеки з доносом на свого приятеля. Але було вже запізно, бо саме тоді, як вона розповідала чекістові про намір Володимира, він, як пише Федчишин, „уже зійшов з поїзда на невеликій прикордонній станції і, обминаючи людні дороги, прокрадався полем до державного кордону..."

Біографічні дані про Володимира Лисенка дуже скупі. Під час останньої війни мав він 19 років і проживав у Кіровограді, але до війська не пішов і цілий час залишався на окупованій німцями території; у червоній армії служив він лише по закінченні війни, після чого переїхав до Львова, де працював у фабриці сільсько-господарських машин. Про його батьків немає жадних даних.

Про те, як переходив Лисенко кордон, пише М. Федчишин так: „Дві доби пролежав Володимир у лісі над річкою, зголоднів, перетрясся від страху, аж голова йшла обертом... Врядигоди прояснювалась думка, хотілось повернути назад до батька-матері, покаятись, порадитись, як далі жити. Потім пригадав розписку, видану отому чортові на Замковій горі у Львові, і здалось, що хтось штовхає його: „Тепер уже годі вагатися, йди!"

Отак опинився Володимир Лисенко аж у таборі для „переміщених осіб", розташованому в околицях Трієсту, біля Юґославії.

В останньому уступі цієї статті цікаві не душевні пережи.вання Володимира, що їх іронічно представляє Федчишин, не те, що Володимир зголоднів і голова йому йшла обертом, а цікавий саме отой „чорт на Замковій горі", якому він передав якусь розписку. Про революційне підпілля Федчишин не згадує тут ані словом, але з повною очевидністю виходить, що перед тим, як тікати на Захід, з цим підпіллям Володимир зв'язався.

Далі, як читаємо в статті, Лисенко у трієстському таборі познайомився з якимсь „переміщеним Іваном", розповів йому, що хоче дістатися до Мюнхену, і Іван запропонував йому свою допомогу. Не мавши знайомих, Володимир радо погодився допомогу прийняти. Іван позичив Володимирові грошей, почастував його в ресторані обідом, напоїв допʼяну вином і дав підписати якесь „зобов'язання", яке хлопець, не читаючи, підписав.

З статті виходить, що висланого українською підпільною організацією Лисенка, скориставши з його непоінформованости, ще в Трієсті перехопила якась інша, ворожа еміґрантська організація і „продала американцям". І далі вже історія його в інтерпретації Федчишина сходить на шабльон, яким звичайно користуються совєтські писаки в подібних „шпигунських" статтях.

Отож, як водиться, змінили Володимирові Лисенкові ім'я й прізвище на Івана Єременка і влаштували його в школі шпигунів і диверсантів. Федчишин пише, що учень з Володимира Лисенка був зовсім нездібний — він плутався в даних придуманої для нього біографії, не виявляв належної кмітливости, і це спонукало зверхників залишити йому власне ім'я і прізвище. Тож сфабрикували йому довідку з місця останньої роботи, пашпорт та військовий квиток, забезпечили зброєю, отрутами, мікрофотоапаратом та всім іншим знаряддям диверсанта і визначили завдання: прибувши в Україну, якими завгодно засобами, аж до вбивства людей, добувати партійні та комсомольські білети і докладно вивчити певну ділянку кордону. А найголовніше — вербувати шпигунів і допомагати їм перебиратися через кордон до Мюнхену.

Після того Лисенка буцімто завезли до Відня, а звідтіля перекинули до чехословацького кордону. Далі на Україну мав він пробиратися сам.

Федчишин виразно приховує правду. Як же воно так? Володимир Лисенко збирався сам і підмовляв приятельку тікати на Захід, де „культура і всього доволі", але, навіть не побувавши в Мюнхені, погодився вертатися на Україну в дуже ризиковній ролі шпигуна і диверсанта. Виходило б, що не такий уже він боягуз, як представляє його Федчишин, і що керували нем якісь інші спонуки, які Федчишин замовчує.

Як читаємо в статті, Лисенко прокрадався на совєтську територію в липневу ніч. Переплив річку і пішов прикордонною зоною. Він мав спеціяльні черевики, в яких закаблуки були спереду, а носки ззаду. В розораному й заволоченому ґрунті прикордонної зони залишені ним сліди ма-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗІПСОВАНІ ФЕРІЇ

Париж. — Літня відпустка у Франції називається — коротким словом, вакане. І слово це має для француза, зокрема для мешканця міста, а ще більше — міста великого, маґічне й просто містичне значення. Коли порівняти байдужність і прозаїчність, з якими слово „вакейшен" вимовляє американець, або ту діловитість, з якою англієць пакує свою валізку, щоб виїхати на „голидей", не кажучи вже про те, з якою дрібничковістю німець пакує свій наплечник на „урлявб", — щойно тоді можна відчути всю поезію, яку вкладає француз в милозвучне слово „ваканс". Як мешканець Ріо де Жанейро працює весь рік, щоб витратити гроші під час карнавалу, так велика кількість парижан працює весь рік, щоб витратити гроші на „ваканс".

Коли в тому чи іншому дрібноміщанськ о м у товаристві під час розмови падає слово — „ваканс", — всі пожвавлюються, у кожного очі починають блищати радістю, легко покритою ліричністю мрії про щось найсолодше й найприємніше. Говорять про те, хто куди поїде, а потім переходять на безконечну тему спогадів — хто де був і що їв, або (як кажуть злобні англійці, що перевозять харчі, готуючи собі їжу) про те, чого хто не їв, бо не міг собі цього дозволити.

У Франції панує просто пасія у відношенні до вакансу, яка далеко перевищує американську пасію до нових авт, англійську — до псів і коней, німецьку — до м'яких капців чи кованих черевиків. Рівнятися з цією пасією може тільки пасія до „Тур де Франс" — наколесницького бігу довкола Франції, що завжди відбувається в першій половині липня, в часі захоплюючи кінець червня, а в просторі — Еспанію і Швайцарію, або Італію, або всі три країни разом, не кажучи вже про Люксенбурґ, і Бельгію чи Голляндію.

Тур де Франс триває три тижні. Змагуни проїздять коло 4,000 кілометрів, не зважаючи на погоду. Кожного дня вони мусять робити в середньому 120 миль, і то звичайно за 6 годин. Траса бігу йде різними рельєфами, при чому доводиться брати верхи до 2,000 метрів. Коли траса проходить по рівнині, тоді вимагається швидкости близько 40 клм./год. Коли з'їздять з гори, тоді на небезпечних віражах наколесники їдуть так, що за ними не встигають ні мотоцикли, ні автомашини суддів і репортерів.

Завжди в цих змаганнях бувають людські жертви. Коли не зламає той чи інший наколесник ноги або хребта, то — як цього року — вб'ється якийсь репортер, або й два. Словом, захоплення цими змаганнями доволі зрозуміле, бо це справа далеко важча й небезпечніша як бейзбол. Переможець стає майже національним героєм (якщо він француз) і отримує від 5 до 10,000 долярів. Кожен француз уміє їздити ровером, бо це — майже національний засіб комунікації, як в Америці авто. Кожному молодому здається, що він, при відповідних умовах, також міг би виграти Тур де Франс, і тому Тур де Франс викликає у Франції просто психозу. Під кожним шинком стоїть таблиця, на якій дбайливий господар кожного дня виписує ім'я переможця.

Коли учасники Тур де Франс проїздять через якесь село, то там збирається рішуче все населення і маса туристів. Один французький письменник описує випадок, коли панцерна частина на маневрах не могла виконати свого завдання, бо сільський жандарм не пропустив її через село з тої причини, що там мали проїздити змагуни Тур де Франс. Командант частини навіть не дуже сперечався, бо що таке маневри в порівнянні з Тур де Франс?

Тур де Франс відбувається в сезоні, коли починаються масові виїзди на відпустки. У Парижі тоді починається сезон, коли треба оббігти три квартали, щоб купити хліба, коли треба їхати на другий кінець міста, щоб підстригтися, а про те, щоб вставити вибиту дітьми шибу, і мови нема.

Але... Але докладна статистика показує, що так звані масові явища зовсім не є дійсно загальні. Хоч, правда, в Парижі 15 серпня, коли остання транша вже виїхала, а попередня ще не приїхала, такі місця, як Площа Опери, або Конкорд, де нормально проїхати не можна, зовсім пусті, — все ж далеко не всі французи їдуть на вакансії.. Один дотепний журналіст на підставі точної статистики обрахував, що на 42 мільйони населення Франції тільки 12 мільйонів виїздить на вакансії, а решта свою відпустку просиджує вдома.

А все ж на відпустку виїздить 44 відсотків робітників кваліфікованих, 32 відсотків некваліфікованих, 55 відсотків ремісників і промисловців, 52 відсотків комерсантів, 73 відсотки вільних професій і 86 відсотків вищих кадрів з ділянки техніки й шкільництва. Хоч усі нарікають на ненормальний зріст автотранспорту, 60 відс. цієї маси виїздить поїздом, 26 відс. — автом (власним або зі знайомим), 6 відс. автобусами, а 8 відс. вирушають мотоциклями, роверами або пішки.

Але цього року вакансії зіпсовані — не тільки погодою. Погоди нема і з цим французи вже примирились від весни. Але нові податки, ненормальний зріст цін і тверді заяви уряду, що платень не будуть підвищувати, щоб не допустити до девалюації — все це псує настрій. Усім відомо, що це походить від війни в Альжирі, на яку забрали синів, яка не кінчається, яка загрожує Фраціі ізоляцією на міжнародному форумі й іншими ускладненнями.

Проєкт бюджету на 1958 рік передбачає сотки мільярдів неминучого дефіциту, що тільки додасться до дефіцитів попередніх двох років. Страйк в'язничних сторожів мало кого хвилює, страйк банківських службовців уже загрожує стриманням виплати платень, а страйк робітників газівень та електрівень, хоч відсунено, але у кожного постає питання — чи на довго? І хоч ніхто під час вакансій не думає про завтра, про осінь, ясно, що, коли вернуться робітники з відпустки з порожніми кишенями, застануть піднесені ціни й ствердять, що нема за що вивінувати дітей на початок шкільного року, почнеться загальна хвиля страйків.

О. Д-вич

СУМЕРК „ЗАЛІЗНОГО ЄМОКА"

Ще трохи й промине гарячий вакаційний час, а з ним і всі благодаті літнього дозвілля, ферій. Щорічно в цьому сезоні вся Америка — це справді „нація на колесах". Мандрує народ по горах і долах всіми способами льокомоції, з родиною й багажем, щоб на тиждень-два забути про цілий світ. Навіть державні мужі й політики в цьому „огірковому сезоні" відсвіжують свої голови й нерви й їдуть туди, де душа й серце відпочивають, — автами, літаками, залізницями.

Цій останній комунікаційній артерії ЗДА, залізниці, хочемо присвятити ці сезоново-вакаційні рядки. Своєрідним „надхненням" до цих рядків стали для автора два розкішні журнали-місячники присвячені столітній „бабусі" — залізниці. Щоб втекти в часі свого дозвілля-ферій якнайдалі від політики і всього світу, купив я ці два журнали — і полинув думками у далекий, інакший світ... У дні юности, на шкільну лавку, в рідне містечко — крізь яке двічі денно пролітав по рейках „залізний смок", викикаючи за кожним разом зі своїх надр знайомі й чужі обличчя. Цей „залізний смок" був єдиним контактом зі світом, який кінчався для нас у Самборі, Дрогобичі — найдалі у Львові, Перемишлі...

Пригадую, казав батько, що молодим хлопцем він бачив, як хрестилися старші люди, побачивши вперше паротяг, а за ним валку вагонів і клуби диму із комина. Він розказував, що далі, у горах, люди втікали в ліси, побачивши цю „нечисту силу" на колесах. На американському континенті ті самі часи розвою цієї важливої комунікаційної системи пов'язані з „освоюванням" дикого Заходу, жахливими спекуляціями та інтриґами т. зв. піонерських часів. Сьогодні хіба на ковбойських фільмах (на телевізії головно) маємо змогу запізнатися з тими псевдоромантичними часами, побачити маєстатичного „залізного смока" на колесах, як то перші американці, індіяни, називали залізницю. Рік за роком ця велитенська ділянка американської індустрії звужується, поступаючись перед автами, а в небесних просторах — літаками. Авта й літаки — смертельні вороги залізниць! Тим часом Америка дуже багато завдячує підтоптаним вже сьогодні залізничні шляхам.

Склалося чимало обставин, що ця така заслужена й важлива артерія американського економічного потенціялу помалу відходить на друге місце. Якщо шукати винуватця, то ним можна назвати хіба старого небіжчика Ґенрі Форда, батька американського автомобіля. Рік за роком мільйони власників авт просто іґнорують старі і навіть змодернізовані моделі залізничної комунікації. Це вигідно, економічно і романтично — їхати своїм автом, не триматись розподілу годин, не боятись спізнення чи інших невигід „старої доби". Те саме треба сказати про брата автомобіля, автобус. Він теж завдав великих ран своїй шляхетній попередниці, залізниці! Але найбільшим конкурентом для матері американської індустрії став таки — літак! З тими залізними птахами — черепаха на двох залізних лапках ніяк не годна видержати конкуренції. Кажуть, що ще прийде час, коли вони її геть заклюють. Послуговуючись сухою статистикою, дістанемо таке: минулого року всі залізниці (а їх тут багацько і всі вони в приватних руках) видали на рекляму у пресі й радіо — двісті тисяч долярів. За той же час компанії повітряних шляхів видали на цю саму ціль аж два мільйони долярів. Ось вам віз і перевіз. Кому бита доріженька, а кому терниста стежка.

Щоб рятувати ситуацію, великі і малі залізничні компанії переключили джерело своїх головних прибутків — на транспортовий рух, на швидку й по можливості дешеву доставу товарів, матеріялу — за одну ніч від хати до хати. А в перевозі людей застосовано нову тактику: новими комфортовими способами, найкращою обслугою й приступними цінами — здобути пасажира. В цій ділянці довгої і завзятої боротьби, поміж „небом і землею" знавці цього діла сконцентрували свою увагу на чотирьох технічно-фінансових проблемах, від яких залежить вся дальша екзистенція залізниць у ЗДА. Пасажирський бизнес ділять вони на: 1. трансконтинентальний, обчислений на яких 40 годин їзди, наприклад Шикаґо — Лос Енджелес. Саме тут конкуренція з літаками є найбільша. Іде про час. Кому час на ваґу золота, той для подорожі залізницею вже „пропаща сила". До тої категорії належать бизнесовці, артисти, спортовці. Для решти пасажирів така довга, томляча дорога мусить бути уприємнена — розкішною обстановою, всіми можливими вигодами і просто „ангельською" обслугою. — 2. Однонічний шлях, як Ню Йорк — Шикаґо. Для тієї категорії подорожніх стараються компанії теж дати все, що найкраще й найпрактичніше продумали інженери й архітекти від залізниць. На цьому відтинкові бою — обидві сили більш-менш рівнорядні, покищо. — 3. Коротші, міжметропольні віддалі на 100-400 миль, як Бостон-Ню Йорк або Ню Йорк — Вашинґтон. Тут літак уступає поїздові, але натомість приходить на поле бою новий „ворог", автобус... І тут є калькуляція: для біднішої кляси нехай буде автобус, а знатніші, чи пак вигідніші люди таки виберуть залізницю. Автом трохи задалеко ґнати. Для елімінації противника — залізничні „царі" мають тут ще інший вихід: викупити автобусові лінії, або стати в них твердою ногою. Так є, наприклад, з великою фірмою „Грей Говнд", яку взяла чи не за обидві руки й ноги Пенсилвенська залізниця... 4. Підміська обслуга, — для деяких центрів, як Бостон, Филаделфія, Шикаґо, Сен Франсіско — це й по-сьогодні добра, дійна корова! Чиє буде майбутнє, годі тепер сказати й передбачити. На землі, чи на „небі"? Друга сторона твердить, що залізниці переживають своє століття. Золотою добою для них були часи другої світової війни. З президентів ЗДА найбільшим ентузіястом їзди залізницею був Ф. Д. Рузвелт, що за час свого урядування зробив самими залізницями понад триста тисяч миль.

Стільки про ці залізничі проблеми з нагоди цьогорічнього літного сезону і всіх наших мандрівок по цьому континенті. Нас, українців, зовсім не болить голова від порушених тут справ. Для нас всі дороги добрі; ті — що ведуть у вольний Київ, скажемо на марґінесі цих рядків. Ще казали наші предки: до мосі небоги — нема злої дороги... Мабуть, цими словами санкціонували вони всі шляхи й кручі, що ними проходило віками наше рідне добро й лихо...

М. Т.

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(32)

Меценас кожному подав руку. На кінці, прощаючись з Ромком, додав:

— А ви відпровадьте мене трохи. Ми ще не закінчили нашої розмови.

— Хвилинку, меценасе! — відповів Ромко і підійшов до Ступича.

— Я мушу йти з меценасом, а ти хотів щось сказати мені?

— Дрібниця! Я хотів тільки сказати, що коли б тобі колинебудь щось трапилося і треба було тобі поради чи помочі друга, зайди до мене. Коли хочеш, в кожній порі дня і ночі.

Ромко тепло глянув на нього.

— Дякую!...

Ступич швидко відвернувся і, не кажучи слова, щез в пітьмі.

Мовчки йшов Ромко з меценасом.

Вийшли з лісу, назустріч заграві міста.

Ромко глянув на небо. Хмари розплилися і щораз ясніше миготіли зірки.

— Робіть, як знаєте! — перервав врешті мовчанку меценас. — Не хочу вас лякати, але не хочу й потішати. Знаю нашу суспільність. Жде вас важке життя. На всякий випадок передаю вам пашпорт. Він важний пів року. Коли схочете виїхати, зайдіть до Старецького, він дасть вам потрібні гроші. А знайте, що наймилішим гостем для полковника будете завжди ви.

І меценас подав Ромкові пашпорт.

Ромко узяв його і спинився. Дивився на далеке місто, на ліси довкруги, на блакитне небо, на якому щораз яркіше блистіли зорі.

— Бачите, меценасе?

Меценас не зрозумів.

— Чи ж це, — і Ромко показав на небо й довкруги себе, — чи ж це збойкотує мене? Чи ж ця земля, чи ж це небо збойкотують мене?

Меценас хвилину мовчав, а потім якось рантом подав йому руку, нахилився і поцілував в чоло.

І, неначе засоромлений, швидко відійшов.

Тиха усмішка майнула по обличчі Ромка. Він ще раз глянув на небо і помалу почав дерти на шматки пашпорт.

Білі листки котилися по полі, Ромко усміхнувся. Нагадав собі, як ще в дитинстві вони обоє зі Стефою загадували собі щось, мовляв, хай рішає доля: світили сірничок на вітрі й затуляли його долонями; коли згасне, задумане не сповниться, коли ж не згасне, значить вдасться.

„Цікаво, куди покотяться листки паперу. Якщо в напрямі вулиці Зеленої, значить мені суджено залишитися, коли ж ні, то може справді, треба їхати..."

Дивися за малими білими цятками і поволі йшов за ними. Багато листочків паперу залишилося на місці, але один з листків нагло під подувом вітру покотився убік і, заплутавшись у чомусь, спинився. Ромко глянув перед себе: проти нього здалеку блимали ліхтарі вулиці Зеленої.

— Рішено! — сказав до себе.

Рання мряка окутала місто, коли Ромко застукав до дверей кухні. На його стукіт зразу ж почулися кроки.

— „Євка не спить! — подумав — Знову треба буде брехати".

Ключ тихо перекрутився з замку, двері відчинилися і на порозі стала Стефа.

XIV

Стирти горять

Небо було, як очі дитини. Ясне, тихе, пестливе. Навіть білі хмарки, які декому могли видатися грізними й небезпечними, були невинною розривкою вітру. Вітер пестився ними, відривав від них куски білого шовку й гнав по блакиті для власної забави.

Сонце сміялось, а небо зарожевілось.

Отець Лаврентій сидів у монастирському городчику й дивився на небо. Довкруги нього була музика, яку він тільки чув: співали квіти, щебетав вітер, дзвонили трави. І в ваких хвилях отець Лаврентій молився, молився нечутно, устами своєї душі, яка клонилася перед величчю Того, що створив світ і чудеса його.

А небо було, як очі дитини. Тихе, лагідне, пестливе.

Отець Лаврентій навіть не чув, коли до нього підійшов чернець і тихо сказав:

— Брате, тебе ждуть у сповідальниці.

Отець Лаврентій розплющив широко очі. Сповідальниця — це був світ такий інший і відмінний від того, в якому він жив, у якому молився. Сповідальниця — це були куски життя, які створив не Бог. Пан неба, а той хтось, якого звали Паном землі. З цих уривків життя отець Лаврентій пізнавав світ і те все, чого він так не любив. Бо це все йому було противне, гидке, мерзотне. І чим більше він перебував у сповідальниці, тим скоріше втікав до своєї келії, де в одному кутку висіла ікона Розп'ятого Христа, а в другому стояв вазон розцвілих жоржин.

Небо щораз більше темніло, вітер перестав гратися шовком білих хмар, а в ухах отця Лаврентія дзвеніло:

— Брате, тебе ждуть у сповідальниці...

Монастирську церкву повив сумерк. Ніжний, пестливий, який нікому не хоче робити кривди, який нікого не вражає. Сумерк покрив легким, пестливим павутинням все те, чого так не любив отець Латрентій: великих, виразних написів у захристії: хто коли служить Службу Божу, хто сьогодні йде до хворих, хто веде похорони. Для отця Лаврентія це все було неприємне й навіть болюче, воно нерозривно було зв'язане зі світом.

Отець Лаврентій вдягнув епітрахиль і вийшов зі захристії на церкву. Крізь маленьке віконце усміхалося небо. І ця усмішка відбилася на обличчі отця Лаврентія, заясніла в його очах, коли він схилив голову перед найсвятішими Тайнами, сховалася в кутках уст, коли він зачинив за собою дверцятка сповідальниці.

СОЮЗІВКА КЛИЧЕ ТЕНІСИСТІВ

(ЗМАГАННЯ З ТЕНІСУ ЗА ЧАШУ УНСОЮЗУ)

Рік тому, коли Провід відродженого в ЗДА Карпатського Клюбу (КЛК) заініціював змагання за першенство з тенісу на „Союзівці", а У. Н. Союз призначив на ці змагання, як нагороду, прегарну срібну чашу та інші речі і віддав до розпорядження тенісовому кортові на Союзівці — мало хто вірив, що ці змагання закінчаться успішно. Були навіть такі, які твердили, що змагання взагалі не почнуться, бо забракне... тенісистів.

Учасники тенісових змагань за чашу Українського Народного Союзу в 1956 році.

Передбачення песимістів не виправдалися: до змагань зголосилося поважне число змагунів (понад 20), а взяли в них участь — як ще мабуть ні в якому роді спорті дотепер — представники „старої" і „нової" еміграції, тут народжені і недавно прибулі.

Змагання були завзяті, але й джентелменські: двобій між „старими" і „новими" закінчився вислідом 1:1, себто внічию. Перемогу в змаганнях чоловіків здобув, разом з чашою УНСоюзу, „новий" Теодор Ступницький з „Сокола" — Сиракюз, перемігши всіх своїх противників, в тому числі й змагуна КЛК, Ю Клоса.

Перемогу в змаганнях жінок здобула загальновідома як суспільна дічка і в Південній Америці, п. Марія Душник, яка перемогла у фіналі змагунку КЛК, панну О. Дигдалевич.

Цього року треба сподіватися ще завзятішої гри за прегарну нагороду УНСоюзу. Переможені минулого року КЛК-істи, хочуть зреванжуватися „людині тімові", Т. Ступницькому, всесторонньому спортсменові, який так само, як на тенісовому корті, змагається й на снігу, на лещетах. Також і переможені „новими", представники тут народженої української спільноти, бажають показати „хто тут господар".

Не брак також і вісток, що далеке від Союзівки Шикаго („пех" для Шикаґа!) вибирається вислати в „далеку дорогу" кількох „левів", які під проводом п. Петра Грицая ведуть перед у тенісі на американській Півночі, доказом чого могла б бути висока перемога над тенісистами Торонта.

Зрештою, дорога не така вже далека, а коли взяти до уваги, що, напр., змагуни пінґ-понґу могли приїхати до Шикаґа аж з Ню Йорку, то що ж стоїть на перешкоді прибути тенісистам „Левів" на Союзівку?. Часу під час довгого „вікенду" на Лейбор Дей досить, літак не такий дорогий, а „тирнпайком" шлях легкий і відносно недовгий та дешевий. Отже, чекаємо на „Левів"!

Коли взяти до уваги ще й факт, що в тому самому часі кінчаються на Союзівці Курси Українознавства, на яких завжди буває багато тут народженої української молоді а далі, що в той самий час відбудеться на Союзівці з'їзд Дивізійників, далі, коли нагадати, що початок осени на Союзівці дійсно чудовий, а забава над басейном при звуках оркестри лишає незабутні спомини (якщо навіть не на ціле життя, то в кожному разі на два - три місяці — залежно від віку й обставин), тоді треба буде сподіватися, що симпатичний управитель Союзівки, п. В. Квас матиме повні руки роботи в часі від п'ятниці до понеділка, себто від 30 серпня до 2 вересня.

Чудова Союзівка чекає на тенісистів. Змагання за чашу УНСоюзу будуть напевно однією з атракцій товариського і спортового сезону.

— к.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ЧОРТ ІЗ ЗАМКОВОЇ ГОРИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ли змилити прикордонників.

Але згубили його не прикордонники, а таки „радянські патріоти" з місцевого населення, спеціяльно для того натреновані. „Це, — пише Федчишин, — були колгоспниця Стефанія Демків із 14-літнім сином. Вони йшли до сусіднього села і побачили в лісі Лисенка. Здогадавшись, кого має перед собою, жінка послала сина до прикордонників, а сама побігла до лісника. З шротівки й поцілив лісник Лисенка у кущах, ще поки надбігли прикордонники. Раненого повезли його до Києва...

Уже потім, значно пізніше, в Києві, слідчий КҐБ буде допитувати його: „ — Але ж ви одержали явочну адресу в Мюнхені ще зі Львова? — І Лисенко розповість, як він не зміг потрапити до тих, від кого одержав розписку..."

Автор статті Федчишин несамохіть розкриває, що Лисенко виїхав на Захід з поміччю української революційної організаціє, з якою нав'язав зв'язки ще у Львові, коли працював там у фабриці, і що пробирався він на Захід не з матеріялістичних спонук, не тому, що там „культура ї всього доволі", але й з інших причин, бо навряд чи задля приємности познайомити хлопця з західньою культурою став би рискувати власним життям „чорт на Замковій горі".

„Ніяким заокеанським інтриґанам, — закінчує свою статтю Федчишин, — ані отим пройдисвітам з „націоналістичного проводу" не вдасться уникнути кари народної!"

Свою статтю назвав Федчишин „Розплата за зраду". Але кого зрадив Володимир Лисенко? Совєтську владу, яку, як твердить сам Федчишин, ненавидів він ще з юних літ і якій ніколи не хотів служити? Чи народ, що так само, як він, ненавидить владу окупантів, яка прикривається назвою народної?..

Совєтська преса, як виключно пропаґандивний апарат, ніколи не займається фактами нетиповими. Усе в ній — типове, і все мусить мати „виховне значення". Сенсацій задля сенсацій вона не знає. З цього можна припускати, що історія з Володимиром Лисенком, коли брати лише голі факти, поминаючи її явно фантастичну сторону, — не поодинокий випадок, і що не один він плекав і плекає думку висмикнутись поза межі Совєтського Союзу, щоб активно діяти проти московського большевизму. Для таких людей стаття Федчишина і мала б служити грізною чекістською пересторогою.

В. С-ко

Український Воєнно-історичний Інститут в Торонті

Друга світова війна припинила діяльність Українського Воєнно - Історичного Товариства, заснованого в 1924 році, в таборі інтернованого українського війська в Каліші, Польща.

В 1946 р., в таборі Ді-Пі, Майнц Кастелі, у Німеччині, відновлено діяльність названого Товариства, перейменовуючи його, на вимогу часу, на Український Воєнно-Історичний Інститут. З огляду на те, що членство б. Товариства в часі війни розсіялося по всьому світі, а велика кількість його навіть загинула у світовій завірюсі, то провід Інституту прийняв до свого складу нових членів, які виділили Дирекцію Інституту з 9 осіб. Дирекція доручила безпосереднє керівництво Інститутом Президії, яка складається з голови, секретаря та адміністратора.

Для дальшого поширення членства Інституту Президія розіслала до знаних їй українських активних патріотів, яким є близькою і дорогою діяльність Інституту і Музею Українського Війська при ньому, запрошення на вступ у члени. Водночас проситься дорогих побратимів, членів кол. Українського Воєнно-Історичного Товариства з табору Каліш, подати свої адреси, для нав'язання постійного контакту з ними.

Документальна книга про українсько-католицьку митрополію в Канаді

Цими днями вийшла з друку документальна книга під назвою: „Перша Українсько - Католицька Митрополія в Канаді", 186 сторін більшого формату. Видання дійсно люксусове, на гарному лискучому папері з численними ілюстраціями. На зміст цього Збірника складаються ось такі матеріяли: Офіціяльні документи, цебто п'ять Папських Буль про Ерекцію Митрополії та Єпархій в Канаді. Привіти та телеграми від найвищих церковних та урядових чинників. Письмові привіти від різних релігійних і національних організацій та установ з Канади, Америки та Европи.

Заподано в цій книзі теж докладний опис торжеств Ерекції Митрополії та Інтронізації першого Митрополита Кир Максима Германюка. Повний текст проповідей Апостольського Делеґата, Архиєпископів, Єпископів та представників уряду. Є також напрестольна промова новопоставленого Митрополита Кир Максима українською, англійською та французькою мовами.

Спеціяльний відділ у книзі займають відгуки преси, а вкінці є поміщений повний текст Спільного Послання всієї нашої церковної Гієрархії у вільному світі. Цю книжку зредаґував о. Семен Іжик. Видано накладом Митрополичого Ординаріяту в друкарні „Новий Шлях" у Вінніпеґу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Книжковий Конкурс Української Щадничої Каси.

Українська Щаднича Каса „Ди Парма Сейвінґс Ко." в Клівленді проголосила в „Свободі" 5 липня 1957 Книжковий Конкурс з того приводу, що її майно переступило десять мільйонів долярів. У п'ятницю 19-го липня в банковому приміщенні на вул. Професор, дворічна дівчинка Андрея Кунич витягнула з урни десять купонів і в той спосіб вирішила, хто став власником десяти нагород. Нагороди одержали такі особи:

1. Енциклопедія Українознавства (3 томи) — Донна Бучковська, Клівленд, О.
2. Кобзар (4 томи) — Богдан Петрів, Рачестер, Н. Й.
3. Альбом УСС-ів — Д. Скорко, Клівленд, О.
4. Слово о полку Ігореві — Вол. Мацьків, Филаделфія, Па.
5. Історія укр. літератури (Чижевського) — Юрій Олійник, Клівленд, О.
6. Життя Т. Шевченка (Зайцева) — Ольга Наконечна, Лейквуд, О.
7. Вибір з творів І. Франка — Мирослав Баслядинський, Парма Гайтс, О.
8. Збірка українських новель — Микола Чухрай, Клівленд, О.
9. Обірвані струни — Юрій Приймак, Монтреал, Канада.
10. Мазепа (Лепкого) — Василь Матківський, Парма, О.

Було б побажаним, щоб інші наші підприємства пішли слідом Укр. Щадниці в Клівленді й призначали при різних нагодах українські книжки як нагороди, і цим способом причинилися до популяризації української книжки серед нашого громадянства і підпомагали українські видавництва.

М. Т.

Білоруська виставка в Ню Йорку на пошану поета Янка Купали

Ню Йорк. — В Ню Йорку відкрито виставку для відзначення 75-річчя з дня народження білоруського поета Янка Купали (1882-1957). Цю виставку влаштовано в приміщеннях Публічної бібліотеки при 5-ій авеню, і вона буде відкрита до 13-го серпня цього року. Виставка називається „Межові знаки білоруської літератури"". На цій виставці відзначується і 50-річчя білоруського часопису „Наша Ніва", який виходив від 23 листопада 1906 до осени 1915 року в Вильні. Купала редаґував „Нашу Ніву" в роках 1913-1915. Він є автором збірок поезій „Жалейка", „Гусляр", „Шляхам жицьця", „Спадчина" та інших. Перекладав твори Т. Шевченка і писав поезії в його честь.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна організації!

Проф. Яр. Рудницький у Фінляндії

Гельсінкі. — З кінцем липня перебував у Фінляндії проф. Яр. Рудницький, діючий голова УВАН у Канаді. Шукаючи за рідкісною украї̈нікою в бібліотеках та архівах Фінляндії, він натрапив у російському відділі університетської бібліотеки в Гельсінкі на „Острізьку Біблію" із 1581 року, перші видання „Кобзаря" Т. Шевченка (1840 і 1860) та унікальні на Заході примірники „України" з 1907 року й 1914. Проф. Рудницький нав'язав контакти з фінськими науковими колами й поробив заходи для поповнення україніки в столиці Фінляндії. Крім цього він відвідав другий університетський центр Фінляндії — Турку, що має два університети (шведський і фінський) і нав'язав контакти з представниками академічних кол цього осередку. З Фінляндії проф. Рудницький виїхав до Осло на міжнародний конгрес лінґвістів, що відбувся з початком серпня ц. р.

Короткі Вістки

● У Москві померла на 57-му році життя внучка графа Льва Толстого, автора „Війни і миру", „Анни Кареніної" й „Крейцерової сонати", — Софія Андріївна Толстая, директорка державного музею ім. Толстого, в який перетворено колишню садибу родини Толстих „Ясну Поляну", спалену під час останньої війни, але відбудовану большевиками.

● Хоч англійські жінки кепкують з американських фільмових зірок, проте аж 45,000 англійок з гордістю ствердили в переведеній одною великою кравецькою фірмою анкеті, що вони мають ті самі „виміри", що й славетна голлівудська зірка Мерилен Монро. В цій анкеті виміри були подані за трьома зразками: Мерилен Монро, італійської зірки Джіни Льольобриґіди і клясичної статуї Венери Мільоської.

● 9-річний Стенлі Лавденслаґер із Товенди, Па., заладував рушницю свого батька і, ненароком потягнувши цинґель, застрелив свою 5-річну сестру. Перед цим нещастям батьки Лавденслаґер мали 11 дітей: 9 дочок і двох синів.

Микола Понеділок

АНТИПАРТІЙНА ГРУПА

Ох, яких курйозних зібрань не перетерпіло село „Колективні Цибульки", яких дивовижних мітинґів не знесло воно за останнє десятиліття — тяжко не то переказати, а почислити. Був тут, наприклад, мітинґ в справі кукурудзи, партійного керівництва та рогатої й безрогої худоби, було зібрання з приводу ініціятиви комуністичної партії щодо угноєння полів, відбулися масові збори присвячені свині, як вирішальному чинникові на шляху до комунізму, але чогось подібного до сьогоднішньої паради „Колективні Цибульки" ще ніколи не бачили.

Сьогодні людей скликали щоб роз'яснити їм про антипартійних овець, яких за хвоста повитягали з рядів партії.

Шура-бриґадир останній раз міцно затягнувся недокурком, потім, крикнувши — „хватай, братва, здобич!" — кинув його в гурт юнаків і розпочав:

— Так ви вже знаєте з газет, товариші, що в Кремлі викрито антипартійну групу Молотова, Маленкова і компанію. Всіх їх жужмом товариш Хрущов ...

Тут слова Шури урвалися, бо серед юнаків розгорілася бійка за недокурок.

— Віддай бичка, бо інакше під очима синіх помідорів понасаджую!

— Подумаєш, на чужий недокурок зазіхає. Шура, ти кинув бичка?

Шура дивиться на них засмученим поглядом — в очах проблискує явна злоба за гармидер під час важливих зборів — аж так відповідає:

— Ну й босяцька ж піонерія з вас... Просто натуральна босота з темного провулку... Б'ються за нещасний недокурок... І не соромно. Все ж по п'ятнадцять років вам, напевно, прогриміло, вже дехто з-поміж вас навіть взутий ходить і спідню білизну має, ба навіть більше — пробує дівчатам вслід кахикати та пчхати — і на тобі... за бичок війну розпочинають. Ану віддайте, лобуряки, недокурок он тому смирненькому. Він найменший серед вас, певне, ще дванадцяти не має — то хай собі хоч раз димком порозкошує...

Найстарший, той, що за „бичок" збирався своєму приятелеві насадити під очима синіх помідорів, хвильку дивиться на куриво, потім товче його об коліно і жбурляє через голови „смирненькому" для розкошування.

— То я докінчую, — взявся знову до доповіді Шура-бриґадир. — Докінчую про антипартійну групу Молотова, Маленкова та компанії. Товариш Хрущов сказав про цю антипартійну групу такою вдалою епітафісю ...

Із залі хтось поправляє:

— Не епітапісю, а метафорою, Шура!

— Та хай буде епітафора, чи не однаково. Отож, товариш Хрущов висловився про антипартійну групу такою мудрою і вдалою епітафорою: „В нашім стаді завелися паршиві вівці. Вони прагнули захопити владу. Але ми спіймали тих овець за хвости і викинули із стада". Ясно?

— Та чого ж бо не ясно! — озивається Порфирій Будяк, ховаючи в кишеню недопиту пляшку самогону. — Ясно. Паршиву вівцю взяли за хвоста... і так далі і тому подібне...

— Правильно. То може ви, товаришу Порфирію, висловитеся?

— Та можу й висловитися. Хіба мені тяжко... Як раз плюнути... То виходить в партійному стаді спіймали паршиву вівцю. А ця вівця, так би мовити, обсмикана, задрипана... і так далі і тому подібне...

Шура-бриґадир бачить, що Порфирій і очима й думками блукає по якихось непартійних просторах — тому пробує допомогти йому відшукати правильну комуністичну дорогу:

— Вірно, товаришу Будяк, ви почали. Та вівця справді задрипана. Але хто вона? Назовіть її правдивим ім'ям?

Порфирій оглядає залю, мов би там шукаючи відповіді на запитання Шури — аж так шкребе підборіддя і нерішуче заявляє:

— А дідько його знає, хто та овечка.

З залі летять насмішкуваті завваги та жартівливі поради:

—Не знає про паршиві овечки!

— Подумай, Порфирію! Вівця, жіночого роду...

— На чотирьох ніжках!

— Мадам тю-лю-лю, ме-е-е!

Порфирій того не хотячи, вчепився за оте „тю-лю-лю" і став думкою гасгасати по кремлівських палатах... „Яка ж то погибель там під такою назвою існує?" — морщив чоло вінатуги Будяк.

Коли це як скрикне, як ляснев долоні, аж сусіди з переляку відсахнулися.

— Мадам Фурцева, щоб вона сказилася... Мадам тю-лю-лю Он хто паршива овечка. Насилу відгадав.

Шура-бриґадир не сказав, а проскреготав зубами:

Відгадав, трісну би ти начетверо!! Слухаєш, що дурницю тобі підказують... а тоді плещеш „Мадам, овечка, тю-лю-лю, Фурцева"... У-у, контрреволюційна гнидо.

Порфирій обернувся до публіки і, виждавши, коли вона втихомирилась, давай картати її:

— Смішно, еге! Смішно! А через кого, запитатися? — Він очима перескочив до інваліда — коваля. — Через оте опудало безноге... Підказує мені, роз'зявив пащеку аж до вух і галасує: „Жіночого роду, на чотирьох ніжках, мадам тю-лю-лю"... Теж мені колгосппа крокодила.

Коваль, замість відповіді, шпурляє милицю у Порфирія але той спритно відхиляється — і дрюк вилітає в розчинене вікно.

— Порфирію, сідайте! — командує Шура-бриґадир. — Запам'ятайте, паршиві овечки, що їх вигнано з Кремля, це — Молотов, Маленков та Каґанович. Зрозуміло?

Порфирієві, мабуть, аж занадто зрозуміло це, бо він зривається з ослону.

— Та чого ж ти їх овечками називаєш? Подумайте! Та то ж справдешні барани. Бачиш, як ти сам заплутав ситуацію. Кажеш мені про вівцю — я й знайшов товаришку Фурцеву. А коли б ти лише заїкнувся про барана, я б тобі їх всіх повишукував... Хіба мені тяжко? Молотов, Маленков, Булґанін — і так далі і тому подібне...

— Ви Порфирію, не пащекуйте даремно. Молотов і Маленков справді паршиві вівці, чи пак, барани, але Булґанін — чистий.

Тут якась молодиця вмішується в дискусію:

— То, — каже вона, — правда, що Булґанін в отарі чистий, але ми не певні, що він за день-два не запаскудиться і його не прийдеться гнати.

Шура — бриґадир пробує вчепитися за останні слова молодиці, щоб ними скерувати доповідь на комуністичні рейки.

— То, товаришко, — каже він, — ще питання, чи прийдеться виганяти в майбутньому, чи ні. Але ось зараз читаємо в „Правді" повідомлення, що паршивих овець, чи баранів вже вигнано з отари. А ти не подумали, хто ж це велике діло зробив? Хто ж витягнув їх із стада, хто очистив вівчарню?

— Певне вовки, вони завжди тягають із стада, — ніби про себе проказала підсліпувата бабуся.

— Абсолютно ні!!

— То може шакали чи гієни, вони частенько підчищають отари, — додає якийсь піонер.

Коли — гульк — коваль уцілілою милицею в повітрі розмахує.

— Очистила вівчарню від антипартійної групи, — каже він, — комуністична партія на чолі з товаришем Хрущовим.

— Правильно! — з усього духу випалив Шура-бриґадир. — Але ще треба додати: мудра наша партія, на чолі з розумним проводирем Хрущовим.

— Та кінчай уже, — просить з-заду Порфирій, — вже надоїло. Все одне і те саме: „антипартійне, паршиве, очищене, неочищене...". А тепер ще розкудкудакався про мудрість. Самі знаємо, що Хрущов розумний.

І вже тихенько до себе:

— Навіть жид Мошко це знає. Раз казав мені: „Порфирію, Хрущов розумний парень, їй-бо, розумний, тільки його розум, к сожаленію, великий дурак".

— Порфирію, що ви там бубоните!? — гукає Шура-бриґадир. Кажіть голосніше, щоб усі почули. Що таке?

— Та нічого. Кажу, погода гарна, а жити нудно без законної жени.

— То женися, — радить хтось з гурту.

— Не можу, братці, наречена на Юпітер полетіла в командировку.

Сміх перекотився залею.

Порфирій не дочекався кінця зборів і пішов до парку допивати самогон.

ДЖІРАРД ГОТУЄТЬСЯ ДО СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

Американський військовий технік Вільям С. Джірард (ліворуч) і його японські адвокати оглядають терен у місцевості Сомаґаґара в Японії, де Джірард вбив пострілом з рушниці японську жінку. Праворуч майор Левін, військовий дорадник Джірарда.

Дослідну площу в Неваді обведено колючим дротом

Ляс Веґас, Невада. — Команда дослідної площі в Неваді, на якій відбуваються пробні атомові експльозії, наказала обвести входові місця до площі колючим дротом і збільшити сторожу військовими стійками та аґентами ФБІ, коли довідалася, що група людей хоче маршувати на цю площу в дні 12-их роковин скинення першої атомової бомби на Гірошіму в Японії. 30 осіб із тих протестантів проти атомової зброї заявили, що підуть на площу, щоб молитвою протестувати проти пробних атомових експльозій. Команда площі заявила, що не допустить, щоб хтось із непокликаних до цього осіб ввійшов на площу. Група тих, що протестують, заявила, що буде молитися в каньйоні, який знаходиться коло площі.

Добровольці збудували 5 домів для жертв гураґану

Лейк Чарлз, Луїзіяна. — 150 членів Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій зголосилися добровільно до праці і без платно збудували 5 нових домів для жертв гураґану в місцевості Камерон, яка найбільше потерпіла від гураґану Одрі. Доми ці зовсім викінчені, матеріял дав Американський Червоний Хрест. Ця сама робітнича організація плянує збудувати таким самим способом ще 25 домів продовж найближчих п'ятьох кінців тижня. Робітники спали на місці праці, забезпечившися проти комарів. Харчування діставали з кухонь Червоного Хреста. Вони працювали цілу суботу, дещо вночі з суботи на неділю та в неділю. Розуміється, що вони й відпочивали потрібний час. В неділю по полудні до домів заінстальовано холодильники, поставлено меблі, печі і все потрібне, так що жертви гураґану могли замешкати в новозбудованих домах.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БАЛТІМОР, МД. — Б-во Пр. Тройці, Відд. 320, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. серпня, о год. 1:30 по пол. в Укр. Гор. Клюбі, 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглості. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, відбудуться в суботу, 10 серпня, о 8 год. веч., в залі св. Юрія заля ч. 5, під ч. 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, відбудуться в суботу, 10 серпня, о год. 8-ій веч., у приміщенні Укр. катол. Ветеранів при 33 Іст 7 вул. В програмі зборів: перечитання протоколу, звіт урядників, перечитання кореспонденції і ін. справи. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець, секр.

ІРВІНҐТОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Відд. 490 ім. І. Франка відбудуться в суботу, 10-го серпня, від год. 7:30 до 8:30, в залі Укр. Пресвітерської Церкви при 36 Harrison Place. — О. Чорномаз, секр.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

☦

ВАСИЛЬ ВАРУНОК, довголітній член Відділу 204 У. Н. Союзу в Ню Йорку, помер 3-го серпня 1957. Полишив в смутку дружину Катерину і сина Стефана. Покійний родився 15 квітня 1897 в селі Демяків, пов. Рогатин, Зах. Україна. Похорон відбувся 7 серпня з пох. завед. П. Яреми до костела Свт. Брідж при Евні Б. Похований на цвинтарі Кальварія в Бруклині — В. Й. П.!

В. Гасій, секр.

ТАРЗАН, ч. 3911. Один добрий оборот.

Закінчивши з одним напасником, Тарзан обернувся саме тоді...

...коли знахур кинув свій спис!

Миттю розміркувавши, він торохнув своєю власною зброєю по ратищу Тура і відхилив його смертельний удар.